

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 lipca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że dla J. D. (1) podlegającego ubezpieczeniu jako pracownik zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne za miesiące od maja 2004 roku do października 2004 roku są kwoty wskazanych w zaskarżonej decyzji ZUS.

W uzasadnieniu organ rentowy argumentował, że w okresie objętym decyzją wyżej wymieniony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez płatnika składek - Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. i z tego tytułu został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto na podstawie umowy zlecenia zawartej ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł. świadczył pracę na rzecz własnego pracodawcy tj. (...) Spółki z o.o. w Ł.. Jak ustalili organ rentowy od przychodów osiągniętych z tytułu wykonywania tych umów, w okresach podanych w decyzjach, pracodawca nie deklarował składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, ale deklarował jedynie składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów osiągniętych przez wyżej wymienionego z tytułu stosunku pracy (decyzja w załączona aktach ZUS dotyczących J. D. (1)).

W odwołaniu od w/w decyzji Miejskie Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS i stwierdzenie, że nie jest płatnikiem składek dla J. D. (2) z tytułu umowy cywilnoprawnej zawartej ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł., a przychodu z w/w umów nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy łączącego te osoby z (...) Spółka z o.o. Ponadto spółka ta wniosła o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, tj. 60 zł. (odwołanie od decyzji – k. 2-5 verte załączonych akt VIII U 3935/13).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w wysokości 60 zł (odpowiedzi na odwołania – k. 8-10, akt VIII U 3935/13)

Zainteresowany (...) Związek Zawodowy (...) w Ł. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zarządzeniem z dnia 29 listopada 2013 roku połączono sprawę o sygn. VIII U 3935/13 ze sprawą o sygn. VIII U 3931/13 celem łącznego rozpoznania pod sygnaturą VIII U 3931/13. (k. 12 akt VIII U 3935/13- zarządzenie)

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołania Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z o.o. w Ł. między innymi w zakresie decyzji z dnia 10.07.2013 roku dotyczącej J. D. (1) oraz zasądził od (...) Spółki z o.o. w Ł. na rzecz ZUS I Oddział w Ł. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądził od (...) Spółki z o.o. w Ł. na rzecz (...) Związku Zawodowego (...) w Ł. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W wyniku apelacji od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi złożonej przez pełnomocnika strony odwołującej się Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 roku uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej decyzji nr (...) z dnia 10.07.2013 r ustalającej podstawę wymiaru składek J. D. (1) i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje oraz oddalił apelację w pozostałej części.

Sąd Apelacyjny Łodzi w zasądził od (...) Spółki z o.o. w Ł. na rzecz ZUS I Oddziału w Ł. kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja jest uzasadniona jedynie w części odwołującej się do rozstrzygnięcia zapadłego w stosunku do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie J. D. (1).

Sąd II instancji uznał, że wprowadzie śmierć ubezpieczonego pracownika przed wydaniem decyzji ustalającej podstawy wymiaru składek na jego ubezpieczenie społeczne u danego płatnika nie stanowi przeszkody do wydania z urzędu decyzji w tym przedmiocie, to jednak po wniesieniu odwołania przez płatnika składek od decyzji ustalającej podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne pracownika już nieżyjącego w dacie wydania decyzji, Sąd jest zobowiązany do zbadania czy wszystkie osoby zainteresowane w rozumieniu art. 477¹¹ §1 i § 2 kpc brały udział w postępowaniu przed organem rentowym, a jeżeli nie to powinien wezwać je do udziału w sprawie. Natomiast Sąd I instancji nie zażądał dokumentu w postaci aktu zgonu J. D. (1) mimo informacji, iż osoba ta nie żyje, co naruszyło przepis art. 477¹¹ §1 kpc. Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji powinien wezwać organ rentowy do uwiarygodnienia informacji o śmierci J. D. (1) poprzez złożenie odpisu jego aktu zgonu jeżeli znajduje się w jego posiadaniu oraz do wyjaśnienia czy organ rentowy wypłaca rentę rodzinną po tym zmarłym i komu. Następnie w zależności od ustaleń sądu I instancji powinien zawiesić postępowanie w sprawie z urzędu, jeżeli zgon nastąpił po wniesieniu odwołania bądź od razu wezwać do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych osoby pobierające rentę rodzinną po zmarłym, jeżeli zgon nastąpił w toku postępowania administracyjnego przed ZUS i przed złożeniem odwołania lub przed wszczęciem postępowania administracyjnego. Z powyższych względów i z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania od początku Sąd apelacyjny orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 4 kpc.

Podczas ponownego rozpoznania sprawy przez Sąd Okręgowy w Łodzi strona odwołująca się poparła odwołanie cofając wnioski dowodowe z zeznań świadków i popierając pozostałe wnioski dowodowe oraz pełnomocnik odwołującej się Spółki wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Spółki od ZUS I Oddział w Ł. w kwocie 60 złotych.

Zainteresowany (...) Związek Zawodowy (...) w Ł. nie stawiał się na rozprawę i nie zajął stanowiska w sprawie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję w kwocie 180 zł i za drugą instancję w kwocie 120 złotych na rozprawie w dniu 21 września 2017 roku. Zainteresowany J. D. (1) zmarł przed wydaniem zaskarżonej decyzji ZUS, tj. w dniu 25 grudnia 2005 roku. (k. 186 odpis skrócony aktu zgonu J. D. (1))

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

W spornym okresie **J. D. (1)** był zatrudniony na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem godzinowym u płatnika składek - Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. od 13.03.1997r do 4.05.2009 r. (bezsporne, a nadto umowy o pracę, angaże w załączonych aktach osobowych zainteresowanych z (...) Spółki z o.o.i świadectwo pracy z 4.05.2005r. aktach osobowych).

MPK – Ł. zawarło ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł. umowę o świadczenie usług przewozowych:

- z dnia 6 lutego 2004 roku na czas określony do dnia 31 marca 2005 roku, której przedmiotem było kierowanie pojazdami komunikacji miejskiej należącymi do (...) Spółka z o.o. oraz wykonywanie innych czynności związanych z obsługą pojazdów zgodnie z wymaganiami i zaleceniami tej Spółki.

Załączniki do przedmiotowej umowy w postaci instrukcji dla kierujących pojazdami komunikacji miejskiej oraz ramowych instrukcji stosowania kart eksploatacyjnych, wprost odnosiły się do obowiązujących u płatnika składek przepisów wewnętrznych. Płatnik składek uregulował wynagrodzenie rozliczane miesięcznie na rzecz Związku Zawodowego (...) w Ł. w wysokości ustalonej przez strony w paragrafie 4 wyżej wymienionej umowy, zgodnie z fakturami wystawionymi przez Związek. W ramach powyższych umów o współpracy w świadczeniu usług przewozowych Spółka zobowiązała się do składania zleceń na kierowanie pojazdami komunikacji miejskiej będącymi

w jej dyspozycji, udostępnienia każdorazowo sprawnego pojazdu w celu wykonania usługi przewozowej, składnia do 15 – tego dnia każdego miesiąca za miesiąc następny zleceń do związku zawodowego określających w godzinach zapotrzebowanie na kierowanie pojazdami, opracowywania i przekazywania do 25 dnia miesiąca za miesiąc następny planu pracy – grafiku dla kierujących pojazdami komunikacji miejskiej, przekazywania do 3 dnia każdego miesiąca wykazu wykonanych zleconych wozogodzin oraz do bezzwłocznego przekazania Związkowi Zawodowemu przepisów obowiązujących w Spółce dotyczących prowadzenia i obsługi pojazdów, zasad kontaktu z klientami Spółki w celu zapewnienia przestrzegania przez kierujących pojazdami tych przepisów. (...) tych umów zawieranych przez Spółkę ze Związkiem Zawodowym oparta była na założeniu, że usługi przewozowe będą wykonywane przez pracowników (...) Spółki z o.o. w Ł.. Wyżej wskazana umowa zawiera zapis, iż Związek Zawodowy zobowiązuje się co miesiąc do przekazania Spółce wykazu osób kierujących pojazdami do 19 – tego dnia każdego miesiąca za miesiąc następny według wytycznych przedstawiciela Spółki. Poza tym umowa ta zawiera zapis, iż podstawą zapłaty za świadczenie usług przewozowych stanowi wykaz świadczonych usług podpisany przez kierownika zakładu (...) Spółki z o.o. w Ł.. (bezsporne, umowa o świadczenie usług przewozowych zawarta między MPK Ł. – Spółka z o.o. a wskazanym związkiem zawodowym załączona do akt ZUS).

Zgodnie z w/w umową Związek Zawodowy (...) w Ł. przekazywał co miesiąc do (...) Spółki z o.o. wykaz wszystkich osób zgłaszających chęć podjęcia pracy w dniu wolnym od pracy w Spółce, na podstawie umowy o wykonywanie obowiązków służbowych prowadzącego pojazd komunikacji miejskiej. W wykazach tych oprócz imienia i nazwiska kierującego pojazdami komunikacji miejskiej należącymi do (...) spółki z o.o. podawano także numer służbowy pracownika płatnika składek. Przedmiotowe wykazy były przekazywane raz w miesiącu do (...) Spółki z o.o. (bezsporne, umowa o świadczenie usług przewozowych zawarta między MPK Ł. – Spółka z o.o. a wskazanym związkiem zawodowym w aktach ZUS dotyczących J. D. (1) k. 9 -10 akt ZUS).

W celu realizacji w/w umowy Związek Zawodowy (...) w Ł. zawierał umowy zlecenia z kierowcami autobusów zatrudnionych w spornych okresach przez Spółkę na podstawie umowy o pracę w tym z J. D. (1). W ramach umowy zlecenia zawartej przez wyżej wskazany związek zawodowy (...) zobowiązany był do prowadzenia pojazdu komunikacji miejskiej i świadczenia tych usług zgodnie z planem pracy Zakładu (...) lub Tramwajowej Spółki oraz do uprzedzenia Dyspozytora o niemożności świadczenia tej usługi do godziny 8.00 dnia poprzedniego, do dostarczania wyjaśnień na temat realizacji zlecenia na każde żądanie (...) Spółki z o.o. w terminie 5 dni, do przestrzegania wewnętrznych przepisów obowiązujących w tej Spółce. Wynagrodzenia za pracę z tytułu tych umów zlecenia wyliczone zostało zainteresowanym za każdą godzinę prowadzenia pojazdu oraz za każdą godzinę niezawinionego przestoju 6 zł/h, a wynagrodzenia rozliczane i wypłacane w kwocie 12 zł/h było w okresach miesięcznych, a podstawę ustalenia wynagrodzenia stanowi wykaz świadczonych usług podpisany przez danego Kierownika Zespołu Eksploatacji Autobusowej lub (...) Spółki z o.o. (bezsporne, a nadto umowa zlecenia w aktach ZUS dotycząca J. D. (1) k. 17 akt ZUS).

Na podstawie tej umowy zlecenia zawartej przez Związek Zawodowy (...) w Ł. z J. D. (1) pracował on również na rzecz MPK-Ł.. Pracował on w tym samym mundurze, w którym wykonywał obowiązki podczas umowy o pracę ze Spółką. (zeznania A. O. k. 67-68, zeznania zainteresowanej U. D. k. 68, zeznania zainteresowanego D. D. k. 68, zeznania zainteresowanego M. D. k. 68- 69)

W spornych okresach sposób wykonywania pracy przez J. D. (1) i zakres obowiązków na podstawie umowy o pracę zawartej ze Spółką i umowy zlecenia zawartej ze związkiem zawodowym był identyczny. Umowa zlecenia była wykonywana przez J. D. (1) pod kierownictwem dyspozytora, który był pracownikiem Spółki i ich przełożonym oraz wykonywał prace zgodnie z grafikami. Na grafiku były łącznie podane godziny w Spółce i związku zawodowym. Rozliczenie wynagrodzenia za wykonanie umowy zlecenia łączących w spornym okresie J. D. (1) ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł. było obliczane podobnie jak w umowie o pracę tj. według stawki godzinowej i zostało im wypłacone przez w/w Związek Zawodowy w następnym miesiącu za poprzedni miesiąc. Czynności te J. D. (1) wykonywali na sprzeczanie należącym do MPK – Ł., zgodnie z obowiązującą w (...) Spółce z o.o. instrukcją dla kierujących

pojazdami komunikacji miejskiej oraz byli zobowiązani do przestrzegania i stosowania się do wewnętrznych przepisów obowiązujących w (...) Spółce z o.o. (dokumenty w aktach kontroli ZUS, bezsporne)

Wszystkie godziny pracy przekraczające ustawowy czas pracy zainteresowanych w Spółce opłacane były przez związek zawodowy według stawek z umów zlecenia. (okoliczność bezsporna, zeznania świadka A. O. 67 verte)

Zatrudnienie pracowników w tej formie było wynikiem kalkulacji finansowej. Za pracę na podstawie umowy o pracę w godzinach nadliczbowych (...) Spółka z o.o. musiałaby zapłacić więcej uwzględniając dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, niż zatrudniając pracowników w oparciu o umowy zlecenia i wypłacając wynagrodzenie według stawek z tych umów. (okoliczność bezsporna, zeznania świadka A. O. 67- 67 verte)

Wskazana wyżej Spółka w spornym okresie naliczyła i rozliczyła za J. D. (1) zainteresowanych składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych jedynie z tytułu umowy o pracę. Odwołująca się Spółka nie naliczyła i nie rozliczyła za tą osobę składek na te ubezpieczenia od wynagrodzeń wypłacanych jej z tytułu umowy zlecenia jaką zawarł on Związkiem Zawodowym (...) w Ł. w przedmiotowym okresie (bezsporne, wykaz wypłaconych wynagrodzeń z umów zlecenia i umów o pracę k. 42 - 65)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego w dniach od 7 stycznia 2013 roku do 1 marca 2013 roku, wydał zaskarżoną decyzję, w której stwierdził, że łączne przychody osiągnięte przez J. D. (1) u odwołującego płatnika w spornym okresie, o którym mowa w kwestionowanej decyzji, stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe, ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek (...) Spółki z o.o. w Ł. w przypadku zainteresowanego J. D. (1). (decyzja w aktach ZUS dotyczących zainteresowanego k. 23 – 26 oraz protokoły z kontroli ZUS k. 13 – 16 i dane o podstawach wymiaru składek dla zainteresowanego w załączonych aktach ZUS k. 18-20).

J. D. (1) zmarł w dniu 25 grudnia 2005 roku (k. 186 – odpis skrócony aktu zgonu)

Nikt po zmarłym J. D. (1) nie pobiera renty rodzinnej. (k. 188 – pismo ZUS z 27.12.2016 roku i oświadczenie pełnomocnika ZUS na rozprawie w dniu 21 września 2017 roku 00:04:12)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów, a także zeznań przesłuchanych w sprawie: świadka A. O. oraz zainteresowanych U. D., D. D., M. D., uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Zeznania wskazanego świadka oraz zainteresowanych wzajemnie ze sobą korelowały, tworząc razem ze zgromadzonymi dokumentami spójną, logiczną całość. Dodać należy, że powołane dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie, tj. zwłaszcza umowy zlecenia zawartej przez Związek Zawodowy z J. D. (1), czy umowy o współpracy w świadczeniu usług przewozowych zwartych przez Spółkę ze Związkiem Zawodowym.

Sąd pragnie zaznaczyć, iż część dokumentów i okoliczności w niniejszej sprawie jest mu wiadoma z urzędu ze względu na wcześniej toczące się sprawy z odwołań (...) Spółki z o.o. w Ł. od decyzji organu rentowego w przedmiocie zapłaty składek za pracowników zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia zawartych z nimi przez Związek Zawodowy (...) w Ł..

Podkreślenia wymaga fakt, że strona odwołująca się nie kwestionowała faktu zawarcia umowy między (...) Spółka z o.o. w Ł. a Związkiem Zawodowym (...) w Ł. aktualnie Związek Zawodowy (...) w Ł.. Nie kwestionowała ona też faktu, że powyższy związek zawodowy zawierał umowy zlecenia z kierowcami autobusów, jak również tego, że byli to pracownicy Spółki podlegli w przypadku obu tych umów przełożonemu dyspozytorowi ze Spółki. Ostatecznie na rozprawie nie było kwestionowane przez Spółkę matematyczne wyliczenia podstawy wymiaru składek w zaskarżonej decyzji ZUS.

Sąd oddalił wnioski dowodowe (...) Spółki z o.o. o zobowiązanie (...) Związku Zawodowego (...) w Ł. do przedłożenia wszelkiej dokumentacji dotyczącej realizacji umów zawartych z MPK, a w szczególności miesięcznych planów świadczenia usług, wykazów prowadzących pojazdy komunikacji miejskiej w następnym miesiącu oraz wykazów wykonanych w poprzednim miesiącu wozogodzin z ich przypisaniem do osób, o zobowiązanie do wskazania imion, nazwisk i adresów osób, które odpowiedzialne były za realizację umów łączących (...) z (...) Spółka z o.o., zobowiązanie ZUS do przedłożenia dokumentacji na podstawie, której ustalone zostały kwoty przychodu ubezpieczonych uzyskane w ramach umowy o pracę oraz w ramach umowy zlecenia. (wnioski dowodowe zawarte w odwołaniu w pkt 1, 2, 3 k. 2 verte).

Podkreślić należy, że dokument w postaci umowy zlecenia znajduje się w aktach niniejszej sprawy (akta rentowe). W umowie tej jest wskazana stawka godzinowa wynagrodzenia, natomiast ilość przepracowanych godzin na rzecz (...) wynika z grafików sporządzonych przez pracowników MPK – dyspozytorów. W tej sytuacji zatem wnioskodawca posiada wszelką dokumentację niezbędną do ustalenia kwoty przychodu zainteresowanego oraz dysponuje wyspecjalizowanymi pracownikami (księgowi), którzy mogą dokonać stosownych wyliczeń.

Wskazać trzeba, że kwoty przychodu stanowiące podstawy wymiaru składek zostały wyliczone przez organ rentowy na podstawie deklaracji składanej przez związek, które znajdują się w aktach sprawy, wszystkie podstawy wymiaru składek były załącznikami do trzech protokołów przekazanych (...) Spółki z o.o. i MPK jako płatnik miał możliwość zanalizowania, czy są prawidłowe te podstawy do wyliczenia składek. Ponadto jeszcze MPK miało przedstawiony wykaz podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie, w którym były konkretne kwoty podstawy wymiaru składek.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości, który miałby się wypowiedzieć w kwestii ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek wskazanej przez organ rentowy w zaskarżonych decyzjach, ponieważ wiedza specjalistyczna jest w tej materii zbędna (wniosek dowodowy zawarty w odwołaniu w pkt 6 k. 3). Nowe podstawy wymiaru składek, ustalone decyzjami ZUS, zostały obliczone przez proste zsumowanie wynagrodzeń zainteresowanych pracowników z umowy o pracę zawartej z MPK-Ł. – Spółki z o.o. w Ł. oraz z umów zlecenia zawartych ze związkiem zawodowym. Ponadto, MPK posiada własne kadry księgowe które bez trudu mogły i powinny sprawdzić poprawność wydanych decyzji pod względem wyliczeń podstaw wymiaru składek. Z umów zawartych przez Spółkę ze Związkiem Zawodowym wynika, że Spółka była zorientowana co do wysokości naliczonych wynagrodzeń, przepracowanych godzin z tytułu umów zlecenia zawartych przez pracowników Spółki ze związkiem zawodowym.

Sąd oddalił również wniosek dotyczący wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, czy art. 8 ust. 2a oraz 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a w szczególności obowiązek uwzględnienia w podstawie ich wymiaru przychodu uzyskanego przez ubezpieczonego z tytułu umów o charakterze cywilnoprawnym zawartych z innym niż ten pracodawca podmiotem, są zgodne art. 2 Konstytucji, w szczególności czy czynią zadość wynikającej z niego zasadzie prawidłowej legislacji, a także zasadzie budzenia zaufania obywateli do organów państwowych oraz zasadzie pewności i określoności prawa (wniosek dowodowy zawarty w odwołaniu w pkt 7 k. 3). W uznaniu Sądu, wymienione artykuły są zgodne z ustawą zasadniczą, ponieważ dotyczą one sytuacji gdy zleceniobiorca wykonuje zlecenie na rzecz swojego pracodawcy, z czego wynika, że pracodawca ma pełną świadomość co do formy prawnej dodatkowego zatrudnienia swojego pracownika i zdaje sobie sprawę albo z łatwością może się dowiedzieć o wysokości uzyskiwanego przez niego wynagrodzenia z innego niż umowa o pracę tytułu. Nie chodzi zatem o nałożenie obowiązku rozliczania przez płatnika dochodów pracownika z nieznanymi pracodawcy źródeł, lecz wyłącznie takich które mają bezpośredni związek z wykonywaną na jego rzecz pracą. Bowiem pracodawca (rzeczywisty płatnik) posiadał porozumienie ze związkiem zawodowym (formalnym płatnikiem), skutkiem którego pracodawca zamierzał ponosić mniejsze koszty działalności kosztem praw zleceniobiorców – pracowników (...) Spółki z o.o. zwłaszcza w zakresie wypłaty dodatków z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych w przedmiotowych okresach.

Strona skarżąca podniosła w odwołaniu, że kwestionuje wyliczenia składek dokonane przez organ rentowy ze względu na ograniczenie się organu rentowego wyłącznie do wskazania podstawy ich wyliczenia, przerzucając na płatnika obowiązek wyliczenia i weryfikowania wskazanych w decyzji wyliczeń. W ocenie Sądu, jako że do obowiązków płatnika należy dokładne obliczenie wysokości należnych składek, to wystarczające dla prawidłowego dopełnienia obowiązku

składkowego jest podanie płatnikowi podstawy wymiaru składek. Ponieważ płatnik ma wiedzę na temat kwot stanowiących podstawę wymiaru składek wynikającą z jego wynagrodzeń, a podstawy wymiaru składek wynikające z umów zlecenia zostały wskazane, wystarczające jest dodanie tych dwóch wartości aby uzyskać wskazaną w decyzjach podstawę wymiaru składek.

W ocenie sądu wszystkie te wnioski dowodowe zmierzały jedynie do zbędnego wydłużenia postępowania. Pamiętać należy, że obie umowy tak o pracę jak i zlecenia świadczone były przez zainteresowanych ostatecznie na rzecz odwołującej się, na tym samym pojeździe co w Spółce, na jego terenie i pod kierownictwem jego pracowników i J. D. (1) mieli obowiązek przestrzegać tych samych instrukcji co w MPK. Poza tym to pracownicy Spółki wskazywali zapotrzebowanie na liczbę godzin oraz ustalali grafiki dla osób zatrudnionych na umowy zlecenia przez Związek Zawodowy. Argumenty podnoszone zatem przez wnioskodawcę uznać należy jedynie jako przyjęcie metody obrony w toku procesu, mającej na celu uniknięcie odpowiedzialności za swoje działania prawne.

Wyliczenia podstawy wymiaru składek organu rentowego zawarte w zaskarżonej decyzji mogłyby zostać zakwestionowane przez odwołującego się tylko w sytuacji, gdyby po sprawdzeniu choćby wyrywkowo wyliczeń wykonanych przez ZUS, był on w stanie wskazać błędy. Ogólne ich zakwestionowanie przy posiadaniu fachowych służb w zakładzie pracy nie stanowi istotnego wdania się w spór w tym zakresie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

(...) Spółki z o.o w Ł. w niniejszej sprawie jest niezasadne i jako takie podlegają oddaleniu w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i powyższej oceny dowodów.

Na wstępie zauważyć należy, że decyzja o objęciu określonym tytułem ubezpieczenia społecznego, jak również decyzja ustalająca podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne ma charakter decyzji deklaratoryjnej, albowiem stwierdza jedynie zaistnienie stanu prawnego zgodnego z przepisami prawa ubezpieczeń społecznych. Na kształt decyzji dotyczącej ubezpieczenia wpływa tym samym jedynie fakt istnienia bądź nieistnienia tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, a w drugim przypadku – istnienie takiej sytuacji faktycznej, która odpowiada konkretnemu przepisowi regulującemu podstawę wymiaru składki.

W myśl art. 8 ust. 1, ust. 2a Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 205 z 2009 roku, poz.1585 ze zm.) za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy a także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Stosownie do treści przepisu art. 4 pkt 2a Ustawy systemowej płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne jest pracodawca – w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. W świetle powyższego przepisu składki na ubezpieczenie społeczne za pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1 Ustawy systemowej) odprowadza pracodawca, a za zleceniobiorcę/osobę świadczącą usługi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej) zleceniodawca.

Stosownie do treści przepisów art. 18 ust. 1 i ust. 2 Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161,poz.1106 ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z wyjątkiem składników wynagrodzenia wymienionych w § 2 powołanego wyżej rozporządzenia.

Zgodnie zaś z dyspozycją przepisu art. 18 ust. 1a powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług.

Stosownie do treści art.20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1, ust. 6 i ust. 7 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 roku o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U z 2003 roku, Nr 45, poz. 391 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 2a i 10, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 6, 7 i 10. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ponadto stosownie do art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 164 z 2008 roku, poz. 1027 ze zm.) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną.

Zdaniem Sądu Okręgowego, przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wobec J. D. (1), zatrudnionego w (...) Spółce z o.o. na podstawie umowy o pracę i wykonującego zlecenie zgodnie z umową zawartą przez niego ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł. ma zastosowanie przepis art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr, 11 poz. 74 ze zm.).

Jednocześnie Sąd zważył, że mimo, iż z wykładni funkcjonalnej powołanego wyżej przepisu wynika, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych, to jednak przepis ten, w szczególności w

zakresie dotyczącym „wykonywania pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy” nie może być interpretowane w całkowitym oderwaniu od przepisów kodeksu pracy.

Badając stanowiska zajęte przez strony w niniejszym postępowaniu Sąd Okręgowy miał też na względzie, że choć teza uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 roku (I UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46), powołana przez organ rentowy - w oderwaniu od jej uzasadnienia – wskazywałaby, co prawda na objęcie pracodawcy obowiązkiem zapłacenia składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe pracownika w każdej sytuacji, gdy pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią, to jednak w uzasadnieniu tej uchwały, podobnie jak w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 lutego 2010 roku (I UK 259/09, LEX nr 585727) Sąd Najwyższy zawarł sugestię, iż art. 8 ust. 2a ustawy systemowej ma odniesienie „do pracy wykonywanej na rzecz pracodawcy” powiązanej funkcjonalnie i miejscowo.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej został dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1256) i obowiązuje od dnia 30 grudnia 1999 roku. Przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wprowadził wyjątek od reguły przyjętej w art. 9 ust. 1 ustawy systemowej, że umowa zlecenia jest zwolniona z obowiązku ubezpieczenia społecznego w sytuacji, gdy występuje u tej samej osoby obok umowy o pracę. Wolą ustawodawcy było objęcie ubezpieczeniem tej grupy osób, z którymi pracodawca zawierał umów cywilnoprawne celem uniknięcia ponoszenia zwiększonych kosztów, np. w związku z pracą w godzinach nadliczbowych. Wykładnia funkcjonalna, w ocenie Sądu Okręgowego, wskazuje na to, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej dotyczy co do zasady takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy.

Podkreślić należy, iż celem tego przepisu było objęcie ochroną pracowników, którzy na rzecz swojego pracodawcy wykonywali inne czynności, niż wynikające z umowy o pracę, na podstawie umowy cywilno – prawnej. Przepis ten nie miał dotyczyć, w sposób bezpośredni, sytuacji z jaką mamy do czynienia w niniejszej sprawie, bowiem zachowanie pracodawcy polegające na zatrudnieniu swoich pracowników przy wykonywaniu tych samych czynności co na podstawie umowy o pracę, w oparciu o umowy cywilno-prawne w celu uniknięcia obowiązku wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, jako działanie zmierzające do obejścia prawa w ogóle nie podlega ochronie.

Na mocy art. 58 § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Nie zasługuje na ochronę prawną strategia kadrowo-płacowa (...) Spółki z o.o. w Ł. mająca w na celu obniżenie kosztów pracy poprzez oczywiste naruszenie uprawnień pracowników do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych. Nie ulega wątpliwości, iż swym działaniem Spółka naruszyła art. 151¹ kodeksu pracy, zgodnie z którym pracownik za pracę w godzinach nadliczbowych powinien mieć wypłacane wynagrodzenie w wysokości 150 % lub 200 % stawki godzinowej. Jednak nie dość, że (...) Spółka z o.o. naruszyło przepisy kodeksu pracy, to również uchybiło obowiązkowi składkowemu. Za godziny pracy świadczone na podstawie umów zlecenia zawartych z zainteresowanym związkiem zawodowym, wnioskodawca nie odprowadził żadnych składek, jednocześnie wynagradzając pracowników wedle ich normalnej stawki. A zatem w niniejszej sprawie koszt pracy każdej nadgodziny był dla (...) Spółki z o.o. nawet niższy niż godziny pracy w ramach normalnego czasu pracy. Bowiem stawka dla pracownika z tytułu pracy w tych godzinach na umowę zlecenia w ramach wolnego dnia wynikającego z grafiku w związku ze świadczoną pracą na umowę o pracę była określana jedynie stawką godzinową z tej umowy a dodatkowo Spółka unikała obowiązku składkowego na rzecz ZUS. Sąd nie ma wątpliwości, że było to zamierzone omijanie przepisów prawa pracy oraz ubezpieczeń społecznych.

Zauważyć należy, że wskazany wyżej związek zawodowy nie wykazał, że prowadzona działalność, polegająca na zatrudnianiu pracowników Spółki do dodatkowej pracy na jej rzecz, prowadziła do trwałej działalności zmierzającej do osiągnięcia zysku. Zwłaszcza, że związek zawodowy nie powinien zostawać pracodawcą dla swoich członków, bez względu na to czy zawiera umowy o pracę czy umowy cywilnoprawne, jeżeli nie mają one związku ze statutową działalnością związkową.

Sąd jedynie na marginesie pragnie zauważyć, że w sytuacji, w której wnioskodawca dążył do uniknięcia wypłaty wynagrodzenia według stawki dla godzin nadliczbowych, wystarczające było zatrudnienie przez skarżącego nowych pracowników. Wprawdzie, zdaniem Sądu, szybkie uzupełnienie zatrudnienia pracownikami spoza zakładu pracy o wysokich kwalifikacjach, tylko do prac wykonywanych w określonych dniach, niejednokrotnie ustalanych z dnia na dzień (przy przedłużonym dniu pracy), nie jest sprawą łatwą do zorganizowania. Nie oznacza to jednak prawa dla pracodawcy do obchodzenia przepisów prawa o pracy w godzinach nadliczbowych i wynagrodzeń z tego tytułu, a co za tym idzie, w żadnym wypadku nie jest dopuszczalne omińnięcie zobowiązań składkowych.

Przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy, jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje on faktycznie pracę dla swojego pracodawcy, który to uzyskuje rezultaty jego pracy. Ustawodawca używając w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrotu „działać na rzecz” posłużył się nim w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie „na czyją rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.).

W przepisie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot ten opisuje sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie następujących umów, czyli:

- 1) umowy o pracę,
- 2) umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią
- 3) umowy o świadczenie usług między pracodawcą i zleceniodawcą.

Pracodawca (Spółka) w wyniku umowy zawartej ze zleceniodawcą przyjmuje w ostatecznym rozrachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy (związki zawodowe) przez zleceniobiorców, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą (vide I. J. - J. „Konstrukcja uznania za pracownika w prawie ubezpieczenia społecznego”, (...) 2011/8/22-28).

Także w przypadku, gdy umowa cywilnoprawna jest zawarta nie bezpośrednio z pracownikiem, ale z osobą trzecią i dopiero ten "zewewnętrzny" podmiot zawiera umowę cywilnoprawną z pracownikiem, to jednak pracodawca jest płatnikiem składek, pomimo, że fizycznie wynagrodzenie wypłaca ów podmiot trzeci. Za taką interpretacją przemawia to, że art. 8 ust. 2a u.s.u.s. nakazuje traktować takiego zainteresowanego jako pracownika swego pracodawcy, a dla pracownika, zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. a u.s.u.s., płatnikiem jest właśnie pracodawca. (vide Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 czerwca 2014 r. , III AUa 425/14, publ. LEX nr 1496451)

W świetle powyższego należy podkreślić, że nie ma żadnych podstaw, aby zastosowanie przepisu art. 8 ust 2a ustawy systemowej, ograniczać tylko do sytuacji, gdy pracodawca zatrudnia swojego pracownika równolegle na podstawie umowy cywilnoprawnej. Także fikcyjne umowy zawarte przez inny podmiot w wyniku bezprawnego porozumienia pomiędzy zakładem pracy a związkiem zawodowym, zmierzające do ograniczenia kosztów działalności (...) Spółki z o.o. kosztem praw pracowniczych, prowadzi do uznania nieważności takiej umowy o współpracy tych podmiotów a w miejsce nieważnych postanowień wchodzi wyżej omawiane przepisy prawa.

Konsekwencją powyższego jest konieczność opłacania przez pracodawcę (Spółkę z o.o. (...)) składki na ubezpieczenie społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika. Stosownie do przepisu art. 32 ustawy systemowej, pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę „uznaną za pracownika”.

Bezsporne jest, że J. D. (1) w spornym okresie, w ramach umowy o pracę zawartej z MPK – (...), pracował jako osoba kierująca pojazdami komunikacji miejskiej i równolegle, w ramach umowy zlecenia zawartej ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł. świadczył tożsame usługi co na umowę o pracę przy czym - co istotne - kierował pojazdami komunikacji miejskiej należącymi do płatnika składek.

Poza sporem pozostaje i to, że pracodawcę ze zleceniodawcą, w spornych okresach łączyły umowy o świadczeniu usług przewozowych, na mocy których Związek Zawodowy (...) w Ł. miał zapewnić odwołującemu kierowanie pojazdami komunikacji miejskiej należącymi do płatnika oraz wykonywanie innych czynności związanych z obsługą pojazdów zgodnie z wymaganiami i zaleceniami MPK – Ł.. Zgromadzony materiał dowodowy pozwolił Sądowi Okręgowemu ustalić w sposób jednoznaczny, że zainteresowany wykonywał swoje zlecenie zgodnie z wykazami osób kierujących

pojazdami dostarczonymi raz w miesiącu przez Związek Zawodowy płatnikowi składek, w których kierujący pojazdami byli wskazani z imienia i nazwiska, a od 2007 roku także podawano ich numer służbowy, przy czym odbywało się to w miejscu i czasie zgodnie z grafikami ustalonymi przez pracowników spółki, a nadto zainteresowani zobowiązani byli przez cały ten czas w ramach umów zlecenia stosować się do wewnętrznych przepisów jakie obowiązywały w (...) Spółka z o.o oraz do poleceń przełożonych dyspozytorów ze Spółki oraz na żądanie Spółki udzielając jej wyjaśnień w zakresie realizacji zlecenia.

Sytuacja ta niewątpliwie, w ocenie Sądu Okręgowego, wyczerpuje dyspozycję przepisu art. 8 ust 2a ustawy systemowej, a skoro tak, to stosownie do wcześniejszych rozważań, pracodawca jest również płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych z tytułu umów o świadczenie usług przewozowych zawartych ze Związkiem Zawodowym (...) w Ł. stosownie do treści art. 18 ust. 1a cytowanej wcześniej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podkreślić należy, że stosownie do przepisu art. 66 ust 1 pkt 1a ustawy, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są pracownikami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przy czym, w myśl przepisu art. 69 ust 1 ustawy, obowiązek ten powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych. Przepis art. 66 ust 1 pkt 1a przejmuje na grunt przepisów ustawy z dnia 27.08.2004r. konstrukcję uznania za pracownika unormowaną przepisem art. 8 ust 2a ustawy systemowej. Brak odrębnego uregulowania w tej ustawie (w szczególności w przepisach art. 85-86), kto jest płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne osoby uznanej za pracownika (w rozumieniu art. 8 ust 2a ustawy systemowej), należy odczytywać jedynie jako potwierdzające regułę wyprowadzaną z art. 32 ustawy systemowej.

Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym przez J. D. (1) w spornych okresach z tytułu umowy zawartej z odwołującą się Spółką, jest konsekwencją objęcia go obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym jako osoby uznanej za pracownika (art. 66 ust 1 pkt 1a ustawy w związku z art. 5 pkt 43 ustawy i art. 8 ust 2a ustawy systemowej), a nie jako zleceniobiorcy (art. 66 ust 1 pkt 1e ustawy). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 22.02.2006 r. (sygn. I UK 227/05, Lex nr 272569), objęcie ubezpieczeniem to przynależność do określonej kategorii podmiotów w razie spełniania ustawowych przesłanek, podleganie natomiast wynika z objęcia ubezpieczeniem i oznacza przyznanie prawa powiązanego z nałożeniem obowiązku. Z uwagi na to, że J. D. (1) z tytułu spornej umowy przynależy do kategorii osób uznanych za pracownika, podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu jak pracownicy, a w konsekwencji płatnikiem tych składek jest pracodawca, a nie zleceniodawca.

Za obciążeniem obowiązkiem rozliczania i poboru składek, łącznie na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, tylko jednego podmiotu – pracodawcy, przemawia również zasada racjonalnego działania ustawodawcy. Przyjęcie odmiennej koncepcji (dwóch płatników składek – odrębnie na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne), skutkowałoby tym, iż to samo zdarzenie (tytuł prawny skutkujący obowiązkiem ubezpieczenia) pociągałoby „podwójne” obciążenie czasowe i ekonomiczne wywołane koniecznością prowadzenia rozliczenia, dokumentacji rozliczeniowej, poboru – nie tylko dla dwóch podmiotów (pracodawca, zleceniodawca), ale również dla ZUS.

Przypomnieć trzeba, że zgodnie z przepisem art. 81 ust 6 ustawy, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia, emerytalne, rentowe, chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych nie będących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Obliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne J. D. (1) wymaga zatem uprzedniego wyliczenia kwoty składek na ubezpieczenie społeczne. Przypomnieć też należy, stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 roku, sygn. akt III UZP 4/06 (OSP 4/2008r. poz. 309), zgodnie z którym, co prawda ustawa systemowa rozróżniającą cztery ryzyka ubezpieczeniowe: emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe nie objęła ubezpieczenia zdrowotnego, to jednak należy przyjąć, że ubezpieczenie to jest też rodzajem ubezpieczenia społecznego, zaś jego odrębność wynika przede wszystkim z faktu odmiennego przedmiotu ochrony oraz odrębności organizacyjnej, ubezpieczenie zdrowotne, jest bowiem realizowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Powyższe również przemawia za tym, aby sztucznie nie tworzyć „mnogości” płatników

składek w sytuacji, gdy tytułem do ubezpieczeń jest jeden (ten sam) stosunek prawny. Pracownik, zleceniobiorca, świadczący usługi, w całości finansują składki na swoje ubezpieczenie zdrowotne. W jego interesie i jego obowiązkiem, jest umożliwienie płatnikowi wywiązywanie się z terminowego rozliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Stosownie do przepisu art. 193 ustawy, kto nie zgłasza wymaganych przepisami ustawy danych lub zgłasza nieprawdziwe dane mające wpływ na wymiar składek na ubezpieczenie zdrowotne albo udziela w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawia ich udzielenia podlega karze grzywny. W świetle powołanego przepisu, w sytuacji umów z jakim mieliśmy do czynienia na gruncie rozpoznawanej sprawy, to obowiązkiem ubezpieczonego, jest udzielenie płatnikowi składek wszelkich niezbędnych danych pozwalających mu terminowo wywiązać się z obowiązków płatniczych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Co do samego sposobu wyliczenia podstawy wymiaru składek w zaskarżonych decyzjach Sąd zważył, że organ prawidłowo określił ich wysokość, tj. poprzez zsumowanie wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę i z tytułu umowy zlecenia. Sam sposób obliczenia był zgodny z art. 18 ust. 1 – 4a ustawy systemowej w przypadku składek na ubezpieczenia społeczne, zgodny z art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w przypadku wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne. Dodać należy, że wynagrodzenie było odrębnie wypłacane przez (...) Spółkę z o.o w Ł. z tytułu umowy o pracę i odrębnie przez zainteresowany związek zawodowy z tytułu umowy zlecenia. Wynagrodzenie J. D. (1) ze spornego okresu z tytułu wykonania umowy zlecenia było ustalane i wypłacone według stawki godzinowej określonej w umowie zlecenia ze względu na to, że płatnik składek zatrudniał pracowników, do których zadań pracowniczych należał obowiązek wyliczenia wysokości składek i jest w posiadaniu stosownej dokumentacji osobowo-płacowej, przeto w uznaniu Sądu nie zachodzi potrzeba powołania dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości. (...) Spółka z o.o. oświadczył, że otrzymał stosowne załączniki z wysokościami kwot stanowiącymi podstawę wyliczenia składki. Wbrew pogładowi wyrażonemu przez tego pełnomocnika nie zachodzi w tym wypadku konieczność zasięgnięcia opinii w/w biegłego co do prawidłowości wyliczenia podstawy wymiaru w/w składek, skoro jest to proste zsumowanie wynagrodzenia J. D. (1) z tytułu umowy o pracę i z tytułu umowy zlecenia. Dodać należy, że ZUS ustalając podstawy miesięczne składek na ubezpieczenia oparł się tylko na drukach zgłoszeniowych i rozliczeniowych składanych przez (...) Spółkę z o.o. i przez Związek Zawodowy do każdej osoby w tej sprawie. Jedyna uwaga dotyczy „przesunięcia” kwot wynagrodzeń, ponieważ wynagrodzenia za określony miesiąc było płatne w następnym miesiącu, a ZUS w swoich decyzjach przyjął zasadnie datę wypłaty wynagrodzenia a nie datę miesiąca za który należało się wynagrodzenia. Ponadto ZUS nie brał pod uwagę tych wykazanych należności, które nie podlegają reżimowi składkowemu, jak np. należności z funduszu zakładowego świadczeń socjalnych.

Należy dodać, iż z uwagi na śmierć J. D. (1) oraz jeszcze przed wydaniem zaskarżonej decyzji przez ZUS brak osób pobierających w związku z tym rentę rodzinną, brak było podstaw do zawieszenia postępowania.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku, uznając odwołania za niezasadne.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w punkcie drugim wyroku.

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Stosownie do art. 98 § 3 kpc do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzeń pełnomocników Sąd ustalił, w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.), zgodnie z żądaniem, według norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego ZUS za I i II instancję.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi odwołującego